

Beste mensen,

Deze zondag is het thema van de overweging zeer voor de hand liggend:
beide lezingen gaan over bidden.
daarbij zegt de tekst – hoe mooi ook - nog niets over de kwaliteit van het gebed.
De vraag is: wanneer wordt een tekst een gebed?
Opzeggen, van buiten kennen, de tekst van harte beamen
maakt hem nog steeds geen gebed in de strenge betekenis van dat woord!
Maar wat dan wel?

Op die vraag probeert de overweging een antwoord te geven.

Een mooie en goede zondag, Hans

ZEVENTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR C

Lucas 11: 01-13

Gen. 18: 20-32

Bennekom 2016

Heer, leer ons bidden, vraagt een van zijn leerlingen aan Jezus. En wij vragen het vandaag met hem! Wij schuiven ook aan in de Leerschool van het Gebed, waar Jezus onze Leraar is.

Het eerste dat Jezus dan doet, volgens het verhaal, is aan ons *een tekst* aanbieden. Wellicht hebt u tijdens het voorlezen van het evangelie de woorden ervan al herkend. Het is een eerste versie van het Onze Vader. Zó zul je bidden. Later heeft het in de gemeente van Matteüs de definitieve vorm gekregen, zoals al wij dat gebed kennen.

Maar zelfs *die tekst* is nog lang geen gebed. Er kan nog van alles mee gebeuren. Je kunt hem analyseren, er een toelichting op geven. Hij kan vanbuiten geleerd worden, voorgedragen, opgezegd. Iemand kan hem op muziek zetten, hij kan dan als een lied gezongen worden; je kunt hem kalligraferen, van tekeningen voorzien, noem maar op en nog steeds is het geen gebed, zelfs niet als het woord ‘gebed’ er vetgedrukt boven zou staan.

Jezus, die in de joodse gebedstraditie is grootgebracht en opgevoed, weet dat maar al te goed. Hij voegt er daarom onmiddellijk *een parabel* aan toe. Een verhaal van iemand, die zijn vriend – tot vervelens toe – smeekt om drie broden om aan zijn onverwachte gasten voor te kunnen zetten.

De functie van die parabel is: - om het maar in onze terminologie te zeggen, die tekst moet nog door ons geladen worden met energie, moet eerst opgenomen worden in ons mensenhart, en dan bovendien indringend naar buiten gebracht. In de eerste lezing heeft u het klassieke, indringende gebed uit de Bijbel gehoord. Het werd gebeden door Abraham voor de redding van Sodom en Gomorra.

Misschien kent u dat aanhoudende gebed ook uit eigen ervaring... hoe U in een benarde situatie gebeden hebt ... toen een van uw geliefden ernstig ziek werd... of, toen U financieel niet meer wist hoe de eindjes aan elkaar te knopen, omdat U uw baan kwijt was...Hoe U toen herhaaldelijk en met volle overgave vurig gebeden hebt.

In de Russisch-Byzantijnse Liturgie roept de diaken daarom ook van tijd tot tijd uit:

paki, paki, nogmaals en nogmaals... laat ons met aandrang bidden...

Maar zelfs met die overvloedige energie en met die laaiende hartstocht zijn voor Jezus zelfs pure, mooie en indringende woorden nog steeds geen echt gebed geworden, geen gebed in ieder geval naar zijn hart. Voor hem ontbreekt nog steeds het meest wezenlijke... datgene wat die woorden, wat een tekst maakt tot waarachtig bidden.

Het eerste woord, dat Jezus in zijn antwoord aan zijn leerlingen spreekt, is: als je bidt, zeg dan *Vader*. En hij besluit zijn uitleg met dat zelfde woord: *Vader*. '...hoeveel te meer dan zal je hemelse Vader dan zijn heilige geest geven aan ieder die er om vraagt!' zo besluit hij zijn onderricht. Zijn hele betoog staat ingeklemd tussen die twee woorden *vader*. Voor hem is bidden, een adres zoeken... contact maken met een liefdevolle God... met het IK-van-het-Universum... je verbinden met de mystieke, geheimenissvolle Bron van jouw bestaan. Het zal u duidelijk zijn, dat dit geen geringe opdracht is, om in verbinding treden met je Levensbron. Immers, 'Gij zijt in alles diep verscholen'.

Ik vroeg u daarom aan het begin van deze dienst, toen we zingend deze liturgie opende met de woorden: wij treden biddend in uw licht: was u daar toen al aan toe? Had u die zoektocht op dat moment al voltooid?

In de joodse traditie (die Jezus niet vreemd was) gaat er een lange periode van zoeken vooraf aan het gebed. Kavanah noemt men dat; wat zoveel betekent als: gefocust zijn, aandacht hebben voor hem, tot wie men zich richt. Een beroemd joodse mysticus heeft eens gezegd: ik heb zeker een heel uur nodig om me voor te bereiden op het gebed! 'Eerst maar effetjes bidden', was er voor hem absoluut niet bij!

Hoe het ook zij, die zoekende houding vinden we ook in het antwoord van Jezus terug. Tot tweemaal toe zelfs. Namelijk daar, waar hij zegt: vraag en het zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klop en er zal voor je worden opengedaan.

(Tussen haakjes. Twee van die zinnen zijn in het passief [zinnen met het werkwoord *worden* er in]. Rabbijnen noemen zo'n zin 'goddelijk passief' d.w.z. een joodse manier om het woord *God* uit eerbied te vermijden: klop en God zelf zal voor je opendoen)

Maar – het zij als troost gezegd - met dat oprechte en intense zoeken van Gods tegenwoordigheid,- wees hier aanwezig! - is het waarachtige bidden al volop begonnen.

Het is fijn (en het kan je helpen) als je bij dat 'God zoeken' wat dichtertelijke regels bij de hand hebt, zinnen uit kerkliederen bijvoorbeeld, die je uit je hoofd kent, en die je in gedachte bij herhaling kunt zingen:

Waar zijt Gij te vinden, eeuwige God wij willen u zien...
Geef leven aan mijn ziel, wees Gij mijn lied...
Neem mij aan zoals ik ben...
Wees hier aanwezig...

Of een andere tekst, die u dierbaar is, en die spontaan bij je naar boven komt... een tekst waarin God rechtstreeks wordt aangesproken. Want steeds gaat het om dat ene: het smeden van de relatie, het zoeken van de verbinding met de Eeuwige.

Dat zoeken van de Heer gaat aan elk gebed vooraf, maar dat zoeken blijft ook voortdurend aanwezig, zelfs als we de woorden van het gebed al aan het bidden zijn. Ja, precies dat oprechte

zoeken, maakt de tekst die we gebruiken, tot een waarachtig gebed. Uitsluitend in dat zoeken naar je God en Heer ligt het geheim van alle bidden.

Wij willen u zien,
wij willen u ervaren,
met ons hart willen we weten,
voelen,
dat u bij me bent:
hier en nu.
Wij treden biddend
in uw licht

Zó, en alleen zó, geschiedt het bidden naar Jezus' hart.